Улаан Армидаа Октябрьска бэлэг бария!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 224 (4036) | 1942 оной сентябриин 20, воскресенье | СЭН 15 МҮНГЭН

БААТАРЛИГ УЛААН АРМИДАА БАЯН БЭЛЭГ ХҮРГЭХЭ

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин XXV-дахи жэлэй ойтой дашарамдуулан, алдартаа Улаан Армидаа амтанай дээжэ бэлэгэй зүйлнүүдые бөлэдхэн хүргэхэ тушаа Кяхтын аймагай ажалшадай үреалга манай газетын мүнөөдэрэй номерто тунхаглагдаба.

Бурят-Монголой бүхы ажалшад кяхтынхидай түүхэлые хүндэтэйгөөр хүлеэжэ абаад, Эхэ ороной, энхэ жаргалта байдалаа, эсэгэ эхэ, эгэшэ дүүнэрээ эрэлхэг баатарлигаар хамгаалжа байһан суута Улаан сэрэгшүүдээ баярлуулха баян бэлэгүүдые бэлдэхэ хэрэгтэ большевистскээр оролсохонь бата найдамтай. Гал дүлэн соогуур талэуу нотосуудые үй бүта дэлдэн даража байгаа боецүүднай манайнгаа бэлэгүүдые абахадаа урмашан хүхижэ, арьяатан лайсаниие үшөө шангаар, үшөө хатуугаар сохин һүнөөхэ зориг хүсэл түгэлдэр болодог юм.

Бидэнэй барһан бэлэгүүд болбол бүзар дайсаниие бушуу хурданаар бутасохихо ябадалые хурдадхан шамдуулха байна. Тиимэ ушарһаа баян үнэр бэлэгүдые бэлэдхэн ябуулха хэрэг хадаа патриотическа арюун нангин хэрэг болоно.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюро хадаа кяхтынхидай хандалгые хаража үзөөд, дэмжэн һайшааха зуураа, түсхай тоотоол гаргаба. Тэрэнэй ёһоор, кяхтынхидай хандалгые хаахаанагүй—хүдөө нютагуудта, хүдэлмэришэнэй тосхонуудта, завод фабриканууд дээрэ энэ дорео үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэхэ ёһотой. Партиин райкомууд ба айкомууд болбол бэлэгэй бүхы зүйлнүүдые бэлэдхэн суглуулха комиссинуудые 3 хоног дотор байгуулха үилгатай.

Партийна эхин организацинуud, мүн нютагай советскэ ба комсомольско организацинуud болбол партиин Обкомой заабариин ёһоор, бэлэг суглуулха ажалые бэлэдхэжэ захалха үилгатай. Энэ хэрэг дээрэ үнгэрөөшэ жэлэй үльгэр жэшээнүүдые хэрэглэжэ болоно. Бидэнэрэй хүргэһэн бэлэгүүд Бурят ороной баялигые суурхуулһан, байлдагша боецүүдые баатарлиг габьянануудта зоригжуулһан байгаа.

Октябриин ойдо зорюулагдаһан бэлэгүүдые бэлэдхэхэ ябадал хадаа дулаан хубсаһа суглуулха хэрэгһээ ондоо хэмжээ-ябуулга гэжэ таһалан ойлгожо тоншье болохогүй. Зүбхэн, янза бүриин бэлэгүүдые бүри ехээр богони хугасаан дотор бэлэдхэхэ зорилго тон хурсаар табигдана гээшэ. Тиимэһээ тэрэ хэрэгые нобшоруулан унжагайруулжа огто болохогүй байһаниинь элитэ.

Улан-Удын түрүү предприятиануудай коллективүүд тэрэ үреалые хүндэтэйгөөр хүлеэн абамсаараа, амтан һайхан эдеэ хоолой зүйлнүүдые бэлэг болгон бэлэдхэжэ захалаа. Үргэн нинтэ ажалшад энэ патриотическа хүдэлөөндэ эдибхитэйгээр оролсожо байна. Энээн түхэй олониитын митингнүүд предприяти ба хүдөө нютагуудта боложо байһан тушаа шэнэ шэнэ мэдээсэлнүүд үдэр бүри манай редакцида абтажа байна. Тэрэ митингнүүдэй шиидхэбэринь: **Галзуурһан дайсаниие героическаар няза сохихын түлөө гансашье минута гэзэнгүй, фронтовой ёһоор ажаллаха, бузагай дайсаниие бушуу түргэн бута сохихын тулада бүхы ажалаа фронтын туһада зорюулха! Баатарлиг Улаан Армидаа баян өхэ бэлэг эльгээе!**

Кяхтынхидай хандалгые дуулаагүй гэхэ гү, али зүбшэн хэлсээгүй нэгэшье предприяти, эмхизурлаан, колхоз совхоз байха ёһогүй. Баатарлиг боецүүдтэ үгтахэ бэлэгүүдые элибхитэйгээр эмхидхэн эльгээхэ хүдэлмэри хаахаанагүй хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлэгдэхэ ёһотой. **Хүн бүхэниие энэ патриотическа халуун хүдэлөөндэ хабаадуулха** ябадал хадаа нютагуудтахи партийна, советскэ ба олониитын организацинуудай болон район, колхоз, предприятинуудтахи комиссинуудай дайшалхы зорилгонь болоно.

Энэ хэрэгтэ амжалта өхээр түйлахын түлөө агитационно хүдэлмэриие ашаглагай тааруугаар зохёон ябуулха зайлашагүй. Түбхын түрүүндэ, түс хүдэлөөнэй түйлай ехэ удхашанар тухай, илагдашагүй Улаан Армиин баатаршалта ба фронт тыл хоер бэта зүлаан барисаатай байжа, дээрэмшэ булимтаратша дайсаниие бушуу түргэн бутасохихын түлөө тэмсэжэ байһан тухай үргэн нинтэдэ үзэгшэлэн ойлгуулха агитатор бүхэнэй арюун үилга мүн.

Бэлэглэһэн зүйл бүриие бүридхэжэ, һаадгүйгөөр хүлеэн абаад, хүргэхэ хүртэр халагалаан байлгаха ябадал хадаа мүн лэ харюусалгатай хэрэг гээшэ. Ажалшадай үгэһэн эдеэ хоолой зүйлнүүд ба малгай, бээлэй, валенка, дэгэл, оймһо гэхэ мэтэ дулаан хубсаһануудые бүрин бүтэнөөрынь байлдаанай фронтдо хүргэхэ үилгатайбди. Бэлэгэй зүйлнүүдые үрихэ гү, али гутааха ябадал хадаа айхабтар өхэ гэмтэ хэрэг гэжэ сэгнэгдэдэг.

Тэрээнһээ гадна, түүхэй эдые элдэн болбосоруулха ба элдэб хубсаһа оёхо ябадалые комиссинуud толгойлон ударидаха үилгатай. Энэ ажалда эдибхитэй уран бэрхэ эхэнэрнүүдые олоорынь элсүүлхэ шухала.

Урин дулаан үнгэржэ, үбэл намарай хүйтэн ойртожо байна. Энэ хадаа нёдондоной хидол аллаар немецкэ фашистнуудта үхэл асарха, Улаан Армида шэнэ аллаг габьяа асарха байһаниинь бүриншье лабтай. Тиимэ ушарһаа, тэдэ алууршад тэбэдэн яаража, һүүлшынгээ хүсые шабхан суглуулжа, Бакугай нефтиие, талха тарианай районуудые тонон абахаар түлөблэн бодожо түрин дөбтолжо байна. Үдэрһөө үдэртэ урган хатуужажа байгаа манай героическа сэрэгшэд хадаа дайсанай амиды хүсэн ба техникыонь бута хяа сохижо, тооложо барашагүй ехэ гэлтэдэ оруулжа байһаар.

Немецкэ эзэмдэгшэдтэ үхэл!

Бүхы хүсөөе, бүхы юумээе фронтдо, илалтада сүм зорюулая!

Господин Уэнделл Уилк СССР-тэ ерэбэ

Энэ оной сентябриин 17-до Америкын Холбоото Штадуудай президентын түлөөлэгшэ господин Уэнделл Уилк гэгшэ Куйбышев городто ерэбэ.

Аэродром дээрэ господин Уэнделл Уилк гэгшые Гадаадын хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орологшо нүхэр С. А. Лозовский, Куйбышевска горсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр П. П. Волков, НКИД-гэй протокольно таһагые даагша нүхэр Ф. Ф. Молочков, НКИД-гэй американска гүрэнүүдэй таһагые даагша нүхэр Г. Н. Заруби, Куйбышевска гарнизоной начальник подполковник нүхэр Б. Н. Попов, Оборонын Арадай Комиссарай гадаадын харилсаанай таһагай начальнигай орологшо подполковник нүхэр С. Д. Зотов, мүн Америкын Холбоото Штадуудай посольствын состав посол господин В. Стэнли түрүүтэй, Китадай посол господин Шао Ай-Цзы ба англійска посольствын советник господин Л. Баггалей гэгшэд үгтаба.

Тэрэ үдэртөө господин Уэнделл Уилк болбол Аралай Комиссарнарай Советэй түрүүлэгшын орологшо, Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орологшо нүхэр А. Я. Вышинский ба Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Комиссарай орологшо нүхэр С. А. Лозовский гэгшэдые золгобо.

Фронтовой декадын түрүүшын үдэр

Мүнөөдэр таряатушаалгаар соносхогдоһон фронтовой декада эхилбэ

★ ★ ★ ★

6.000 пуд ороһон тушаагдаа

Һүүлэй мэдээгээр Түнхэнэй колхозууд шэнэ ургасынгаа тарианһаа 6.000 гаран пуд ороһо гүрэндэ тушаагаад байна. Мүнөө үедэ 500-гаад гектар намарай тарилга хэгдэбэ.

Эндэхи колхозууд фронтдо ба гүрэндөө тарианы талха элбэг өхэзэр үгэхын тулада, Түүни үдэр илагдгүй эршэтэй шангаар хүдэлмэрилнэ. Колхозуудай үргэн ехэ тариаалан дээрэ ороой хамта 27 комбайн, 147 жатка ба 77 лобогрейкэ хүдэлмэрилнэ. Мүнөө 10 гаран мянган гектар тарилгын ургаса суглуулагдажа абтаба.

Олоншог колхозууд тариагаа хадаха хүдэлмэриие хүүргэхэ дүтэлөө: Жэшээлхэдэ «Улаан Торы» гэжэ колхоз тариахадалтые 91,3 процент, «Улаан Шанай» 82,7 процент дүүргэгдэ байна.

Түнхэнэй колхозууд гүрэндэ тариа тушаалгые хурдан темптэйгээр ябуулжа дүүргэхын тулада мүнөө фронтовой декадада бүгэдөөрөө оролсобо. Тэдэнэр хадаа энэ 10 хоног соо гүрэнэй складуудта тариа шэрэхэ ажалда мори унаагай ба хүдэлмэриин хүсые энэнэй урда тээхиһээ жэшээгүй олоор табихань.

Ц. РАДИОНОВ.

Эрхим жэшээ харуулна

«Улаан Оронго» колхозой тариахурياалгада туһалхаар ВКП(б)-гэй Обкомой хүдэлмэрилэгшэд нүхэр Петр Петрович Шекунов түрүүтэйгээр ерэһэн байгаа.

Эдэнэр болбол тариахурياалгаар хожомдожо ябаһан 2-дохи номерой бригадада эльгээгдээ һэн. Тэндэ олоншог колхознигууд илангаяа машинистнууд нормоёо дүүргэдэгүй байба.

Тиин нүхэр Шекунов болбол «жаткаар тариа хадахамни, намда мори ба машина үгэгты» гэжэ дурадхаһан бэйгаа. Тэрэ гэһэнһээ хойшо Петр Петрович болбол жатка дээрэ һуужа үдэр бүридэ нормоёо дүүргэдэг болоо. Тэрэ хадаа машинадаа оролдосотой һайнаар хандажа ба хүдэлмэриингөө сагые зүбөөр хэрэглэжэ тариа хадалта дээрэ нормоёо дүүргэд байхадаа, бусад колхознигуудта эрхим жэшээ харуулаа. Мүнөө үедэ нүхэр Шекуновой үльгэр жэшээгээр хэдэн олон машинистнууд нормоёо дүүргэлэг болонхой.

С. ТАНХАСАЕВ—Сэнтын МТС-эй директор.

1550 БООЛТО БООНО

ХЭЖЭНГЭ. Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой членүүд тариахурياалга дээрэ фронтовой декада соносхогдоһон сагһаа хойшо бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллахын түлөө бүгэдөөрөө оролдоһон байгаа. Илангаяа коммунистнууд поли дээрэ ажаллаха зуураа стахановска хүдэлмэриин үльгэр жэшээ харуулаа.

Жэшээлхэдэ ВКП(б)-гэй членэй кандидат Дулмажап Цыденова гэгшэ үдэртөө 500 боолто боохын орондо 1.550 боолто боожо 3 хүнэй орондо хүдэлмэрилнэ. Мүн коммунист Һамажап Балдаева гэгшэ үдэрэйнгөө даалгабариие 270 процент түйсэдхэнэ. Эдэнэй үльгэр жэшээтээр партийна бэшэ колхознигуудшье һайнаар ажаллана. Колхознигууд Буда Цыбикова, Ханда Нимаева, Һаалишад Намжалма Дондукова, Гатапова, Будажапова, Жамсаранова гэгшэд үдэр бүридэ хоёр нормо шахуу үгэдэг байха юм.

Мүн машинистнууд Цыжипма Будажапова. Радна Жамсаранова гэгшэд 5 гектар халахын орондо 6,5 гектар хүртэр хадана. Эдэнэй хэһэн хүдэлмэриин шанар тон һайн.

Ш. ЦЫВАНОВ—ВКП(б)-гэй Хэжэнгын айкомой инструктор.

Мүрысөөнэй түрүүшүүл

ТАМЧА. Тус сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ хабаадагшад олошоржо байна.

Жэшээлхэдэ, колхознигууд Дашиева, Бимбаева, Банзаракдаева, Дашиева, Будажапова ба бусад 400 бухал боохо нормотой аад 600—700 бухал хүртэр бооно. Машинист нүхэд Бимбаев ба Балданов гэгшэд үдэр бүри 8—9 га һайн шанартайгаар хадана.

В. ТАМЧИНСКИЙ.

Тариандаа гарахын орондо һамар суглуулна

Закаменай аймагай Цакирэй сомоной «Воевик» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр **Викулин**) мүнөө жэлдэ тарианай хүдэлмэридэ тон өхээр ороһожо сентябрь һара гараһаан хойно эхилэн ороһон байгаа. Тиигээд 5 хоног соо ороидоо 23 гектар хадаһаан байха юм. Гэхэ зуура энэ колхозой тарилгань бага бэшэ—558 гектар болоно.

«Воевик» колхоз яахалаа иигэжэ унжагайрнаб гэхэдэ тэндэ колхознигуудайнь дулда жаяг заршам һуга, нилээд олон хүнүүд тарианай хүдэлмэридэ гарахын орондо ой тайга соогуур зайжа һамар жэмэс суглуулжа ябанад. Үшар иимэһээ, аймагайнь организацинууд түс колхоздо тон шанга жаяг заршам байгуулжа тарياхурياалгые шамдуулха тушаа хэрэг хэмжээ абаха ёһотой.

Борис ЦАКИРСКИЙ.

Нобшо муугаар хүдэлмэрилнэ

Мухар-Шэбэрэй аймагай Подлопатинска сельсоведэй «Авангард» колхоз болбол шэнэ жэлэйнгээ ургасын тариаае богонихон болзор соо гээлтэгүйгөөр хурнажа абахын тулада хэрэглэгдэхэ бүхы аргатай байгаа.

Эндэ 10 жатка, 8 лобогрейкэ ба хэдэн олон косилкануud бии. Тэрээнһээ гадна хажуур ба хадуурнууд, хүдэлмэриин ба мори унаагай зүдхэхэ хүсэн дутамагүй хурахэ байна. Тарианай хүдэлмэридэ ороһынгоо урда тээ түс колхозой правлени энэ хүдэлмэриие 15 хоног соо дүүргэхэбди гэжэ хараалһан байгаа. Тиигэжэ бодомжолһониинь тон зүб! Энэ колхозойхид тарианай хүдэлмэридэ аймаг соо эгэсэн түрүүн ороһон байха юм. Тиимэһээ Авангард артель бусад колхозуудһаа түрүүлхэ гэжэ найдахаар байгаа. Тэрэ бодото дээрээ эдэнэй түсэб график ба ажал хүдэлмэри хоёрынь алгасаһан байна. Тус графигай ёһоор энэ колхоз үдэр бүридэ 165 гектар хурياаха ёһотой байһан аад, миил 25—35 гектар хададаг.

Интэжэ нобшо муугаар хүдэлмэрилһэнэй эсэстэ 15 үдэр соо түсэбэй ёһоор 1.400 гектар хурياахын орондо ороидоо 400 гектар хадаба.

Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ «Авангард» артелиин правлени ба энээнэй урда тээ түрүүлэгшэ байһан Шайдаров гэгшэ тарياахурياалгада һайнаар бэлэдхэжэ шадаагүй дээрэһээ болоно. Мүнөө тарياхурياалгада 10 жатка ябаха ёһотой аад, миин 2—3-ниинь хүдэлхэ зуураа үдэртөө 1,5 ба 2 гектар хадана.

Тариагаа хаһа саг соонь хуряажа абахын тулада ажал хүдэлмэрээ шэнэер табижа энэ нобшоролые усадхаха хэрэгтэй.

В. ИВАНОВ.

Мүрысөөнэй түрүүшүүл

Тарياхурياалгын ябаса тухай БМАССР-эй Наркомземэй сентябриин 15-ай МЭДЭЭН

№№ п/п	Аймагуудай нэрэ	Ороохого культурнуудай хадагдаһанинь	Намарай тариагдаһанинь
1.	Баргажанай	76,8	47,5
2.	Бичурын	44,7	82,1
3.	Зэдын	32,7	31,3
4.	Яруунын	61,9	60,1
5.	Заиграйн	54,0	91,6
6.	Закаменай	33,1	15,7
7.	Кабанскын	53,2	77,9
8.	Кяхтын	52,4	16,6
9.	Мухаршэбэрэй	50,0	55,7
10.	Сэлэнгын	56,1	101,4
11.	Түнхэнэй	58,9	24,7
12.	Тарбагатайн	41,9	37,9
13.	Иволгын	43,8	65,2
14.	Хориин	60,4	53,2
15.	Баунтын	—	—
16.	Хойто-Байгалай	29,2	53,0
17.	Аихын	—	—
18.	Прибайкальска	57,8	50.5
19.	Хэжэнгын	62,8	60,2
	Хамта	50,9	53,2

ҮРМЭ ЗӨӨХЭЙ, ҮНЖЭГЭ ТОҺОЁО ШЭЛЭЖЭ...

Үрмэ зөөхэй, үнжэгэ тоһоёо шэлэжэ
Үер һайхан үнэр бэлэгээ бэлэдхыт,
Үнэн сэхэ үри хубүүдтээ хэлэжэ
Үгын эхеэр үргэн юрөөн бэлэглыт,—
Аба эжы, аха дүүгэй ёһондо
Арюун нангин аман захяа болохол!

Байгал далайн баян, сэсэн сээжэһээ
Бардам омог бурят дуугаа уудалаял,
Барга һайхан төөлэй, тарагай дээжэһээ
Баруун гарай бэлэг болгон дундалаял,—
Советскэ арадай сохом түрүү ёһондо
Шуһа мяханай шахаа тангариг болохол!

★ ★ ★

Улаан Армидаа бэлэг суглуулгые эмхидхэе

Бурят-Монгол АССР-эй бүхы ажалшадта

ХҮНДЭТЭ НҮХЭД!

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 25-дахи жэлэй ой дүтэлжэ байна. Советскэ арад хадаа энэ алдарта үдэрые зэрлиг муухай дайсан—германска фашизмда эсэргүү эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ерашомбайдалда һайн үдэрлэхэнь.

Манай героическа Улаан Арми болбол дайсанай амиды хүсэн ба техникые үгы хэн, Гитлерэй бандые бута сохихо ба тэрэниие хойшолонгүйгөөр үгы хэлгые бэлэдхэн, шуһа адхалгата хүшэр хүндэ байдаануудые 15-дахи һараяа ябуулжа байнхай.

Советскэ арад болбол шэн зоригто ажалаараа немецкэ алууршадай бүхы зэрлиг аашануудай түлөө үһеегөө абаха энэ сагые дүтэлүүлжэ байна.

Судоремзаводой коллективэй ба Тарбагатайн аймагай «Искра» колхозой членүүдэй урياагаар бидэнэр, Кяхтын аймагай ажалшад, советскэ засагай 25 жэлые тэмдэглэхэ алдарта ойе хүдэлмэриингөө бүхы участок дээрэ шэнэ амжалтануудые туйлан үгтахын түлөө, ороноо ба фронтоо хүдөө-ажахын продукциие бии шадалаараа ехэзэр үгэхын түлөө Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсообди.

Фронтовигуудтайгаа еөһэдынгөө шуһа мяханай холбоо барисаае үшөө өхэзэр бүхэжүүлхын түлөө бидэнэр дайлалдажа байгаа армиингаа боецүүдтэ бэлэгүүдые суглуулгые эмхидхэжэ, тэдэнэ Октябриин 25-дахи жэлэй ойтой дашарамдуулан эльгээхэ гэжэ шиидхэбди.

Бидэнэр энэ хэрэгые эхилэнхэй ба сдобно сухаарн, шэнэ ургасынгаа тарианһаа печенье, мяха ба һүнэй продукт, мүнөө жэлдэ еөһэдынгөө гараар ургуулһан талха, һамар, жэмэс, мед ба бусадые хэдэн вагоноор суглуулха гэжэ һанаатайбди.

Нүхэд! Манай жэшээе дагажа, бэлэгүүдые суглуулан Октябрьска бэлэгүүдтэй эшелониие дайлалдажа байгаа армидаа эльгээхыень манай республикынь бүхы ажалшадые урياалнабди. Энэзгээр бидэнэр болбол манай нинтэ хүдэлмэриин амжалтануud тухай героическа Улаан Армиингаа боецүүдтэ рапортлаха эрхэ олохын түлөө социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхыень бүхы ажалшадые урياалнабди. Бидэнэр хадаа хүдэлмэридөө эрхим амжалтануудые туйлаһан район, предприяти ба колхозуудта энэ хүндэтэ эрхэ олгогдохо ёһотой гэжэ тоолонобди.

Энэ эрхэ олохын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэхэбдил!

Түрэл хамгаалагшадаа бэлэгүүд ба үйлэдбэриингөө амжалтануудаар баясуулхабдил!

Энэ бэшэг болбол Кяхтын аймагай колхознигууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай нинтын суглаануud дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн ба баталан абтаһан байна.

ВКП(б)-гэй Обкомдо

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой бюро болбол Октябрьска социалистическэ революциин XXV-дахи жэлэй агууехэ ойдо зорюулан, Улаан Армиин боецүүдтэ бэлэг бэлэдхэн суглуулха тушаа Бурят-Монголой бүхы ажалшадта хандажа гаргаһан Кяхтын аймагай ажалшадай патриотическа үүсхэлые дэмжэжэ һайшаагаад, тогтоохонь:

1. Кяхтынхидай хандалгые энэ хэрэг республикын үргэн нинтэ ажалшадта ойлгуулан танюулжа, фронтые бэлэгүүдые бэлэдхэн хүргэхэ хэрэгтэ тэдэнэй эдибхитэй хабаадалга һангахыень ВКП(б)-гэй айкомууд ба райкомуудые, партийна эхин организацинуудай секретарьнуудые үилгалба.

2. Предприяти, колхоз ба эмхи зургаануud дээрэ бэлэг суглуулха комиссинуудые, район аймагуудай хэмжээн дээрэ—аймагай комиссинуудые гурбан хоногой турша дотор эмхидхэхэ.

3. Улаан Армида ошохо бэлэг бэлэдхэн суглуулха хэрэгые эмхидхэхын ба хүтэлбэрилхын тулада, республиканска комисси (түрүүлэгшэнь нүхэр С. М. Иванов, членүүд нүхэд Г. А. Баландин, П. И. Татьянин) байгуулха.

Айл бүри али болхоор бэлэглэнэ

ИВОЛГА, сентябриин 19. **(Телефоноор абтаба).** Улаан Армидаа үбэлэй хубсаһануудые бэлэглэн суглуулха комиссиин член нүхэр Ботхолова болбол манай редакцида иигэжэ мэдээсэбэ:

— Үбэлэй хубсаһануудые бэлэглэн үгэхэ ябадалнууд улам олошоржо байна. Гансахан һарын хугасаа дотор 70 паар бээлэй, 90 паар оймһон, 57 малгай ба бусад шухала зүйлнүүд үгтэбэ. Тэрээнһээ гадна, түүхэй эд хэрэгсэлнүүд гэхэдэ—131 хониной арһа, 1.304 кг. 650 гр. хониной ноохоо бэлэглэгдэнхэй.

Эндэхи тосхонуудай айл бүри армидаа али болохо бэлэгүүдые үгэнэ. «Коминтерн» колхозойхид хамта 49 хониной арһа, 34 кг. ноохо оймһо, бээлэй, малгай г. м. зүйлнүүдые үгэнхэй. Мүн, Гилбириин сельсоведэй, Кировэй нэрэмжэтэ колхозойхид 80 хониной арһа, 7 паар валенка, ноохо гэхэ зэргын зүйлнүүдые бэлэглэһэн байна.

Саашаадаа бэлэглэхые хүсэжэ байһан хүнүүд үшөөл олон. Тэдэнэй бэлэгые һаадгүйгөөр суглуулжа абаха шухала. Хүндө тосхонуудтахи командирнуудай хани эхэнэрнүүд хубсаһа бэлэглэхэ ябадалда баһал ехэ эдибхитэйгээр хандана. Жэшээлхэдэ, Улаан Армиин командирай һамтан нүхэр Котлыкова Каленовско сельсоведэй эхэнэрнүүдэй дунда ойлгуулажжын хүдэлмэри оншотойгоор зохёожо, 8 хониной арһа, 7 кг. 800 гр. ноохо, 4 паар ноохон оймһо гэхэ мэтын зүйлнүүдые суглуулжа тушааба.

Зэдынхидэй жэшээ

ПЕТРОПАВЛОВКА. **(Телефоноор абтаба).** Үбэлэй саг ойртожо байхатай хамта Улаан Армидаа дулаан хубсаһануудые бэлэдхэхэ хэрэг үргэдэжэ байна. Гансахан, «Заветы Ильича» колхозойхид 29 арһа, 1.100 кг. ноохо ба ноохоор нэхэжэ оёһон дулаан хубсаһануудые бэлэглэбэ.

Дооло-Бургалтайн сомоной Карл Маркысын нэрэмжэтэ артелиин колхознигууд 10 арһа, 100 кг. ноохо, 4 паар валенка үгэбэ. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозойхид мүн лэ ехэ ноохо тушаагаа.

Хүдөө нютагуудэй эдир валуу эдибхитэй-комсомолецууд хадаа дулаан хубсаһа бэлэдхэхэ хэрэгтэ дуратай зоригтойгоор хандана. Эндэхи комсомолецууд 1.500 түхэриг ба олон оёгдоһон хубсаһануудые оруулаа.

А. КОСТЕЕВ.
(Манай спецкорр.).

Бэлэглэгшэд олошорно

Яруунын аймагай Улдиргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ артелиинхид Улаан Армидаа үбэлэй дулаан хубсаһа бэлэглэн бэлэдхэхэ хэрэгтэ ехэ эдибхитэйгээр хабаадалсана.

Хубсаһа бэлэглэхэ дуратанай тоо улам олошорно. Машинист Даржаев шэнэ сэмбэ үмдэ, трактерист Денсема Женаева хурьган малгай, огородой бригадир Н. Ермеев 50 түхэриг мүнгэ бэлэглэһэн байнад. Мүн Акулина Капитонова, Евдокия Эпова, Бурлакова Татьяна, Малания Козлова, Евдокия Ручкова, Филиппова Клавдия гэгшэд мүнгэ оруулһан ба Найданай Намсалма хурьган дулаан бээлэй бэлэглэһэн, шанарые шалгагша Дамба-Ринчин Аюшин гэгшэ элэһэн нэгэ мериноо арһа үгэбэ.

А. ШУЛУНОВ.
(Манай спецкорр.).

СОВЕТСКЭ ИНФОРМБЮРОҺОО

Сентябриин 17-ой үдэшын мэдээсэл

Сентябриин 17-ой туршада манай сэрэгүүд **Сталинградай** баруун-хойто захада ба **Моздогой** оршонто дайсанда эсэргүү хатуу шанга байлдаануудые хэбэ. Бусад фронтнуud дээрэ шухала хубилалтануud болоогүй.

* * *

Сентябриин 16-да манай авиацийн частьнуud фронтын эльдэб участогуud дээрэ 10 немецкэ танк ба хуягта машина, сэрэг ба ашаа тэһэн 50 шахуу автомашина үгы хэһэн ту, али гэмтээһэн, полевой ба зенитнэ артиллериин 10 батарейн буудалгые дараһан, һомо хэрэгсэлтэй 5 склад тэһэлһэн, түмэр харгын составые хяа бала сохиһон, дайсанай 4 рото шахуу ябган сэрэгые тэраан сохиһон ба зарымыень үгы хэһэн байна.

* * *

Сталинградай баруун-хойто захада хатуу шанга байлдаануud үргэлжэлһөөр. Дайсан болбол ямаршье гээлтэдэ орожо байжа тус городые хамгаалаһашалай эсэргүүсэлтые дарахые эрмэлзэжэ тэһаралтагүй манай частьнуudые атаковалба. Гитлеровецуудэй зарим отрядуud һуниндөө городой зэрим үйлсэнүүдтэ нэбтэрэн орожо шадаа. Үйлсэнүүдээр ихшэр хүндэ байлдаануud боложо, зримдаа тар туулалдаан болоһон байгаа. Манай сэрэгүүдэй байһан газар хуцаар нэбтэрэн ороһон дайсанай бүхы бүлэг сэрэгүүд үдэрэй дуурэхэ тээшэ гэлэргээ таягдаба. Немецуud байлдаанай болоһон газар дээрэ хэдэн зуун үхэр, гэмтээгдэһэн ехэ буу ба тапкнуudые хаһал, гэлэргээ сухарэв. Нүхэр Крыловой команда доро ябаһан боецуud коер үдэр соо 54 немецкэ танк, 21 ехэ буу, 12 автомашина үгы хэжэ, 1.500 солдат ба офицерые хюдан һалгааба. Ондоо нэгэ участок дээрэ манай гвардеецуud дайсанай 2 батальон ябган сэрэгые тараан сохижо, 8 танк, минометно хоер батарей, 15 автомашина үгы хэһэн байгаа.

* * *

Мездогой оршондо манай сэрэгүүд дайсанай атакые тогтоон барна. Н-скэ часть нэгэ һуурин газарһаа немецуudые үлдэн гаргаба. Тус һуурин газарай түлөө болоһон байлдаануudай үедэ 8 немецкэ танк, 4 ехэ буу, 11 автомашина, 300 шахуу гитлеровецуud үгы хэцдэһэн байна.

* * *

Новороссийскһаа зүүн-урдуур далайн ябган сэрэгэй частьнуud дайсанай хэдэн атакые тогтоон барижа, нэгэ батальон шахуу ябган сэрэгые үгы хэв.

Нүхэр Токарев командиртай частиин бомбардировщигуud Хара далай дээрэхи немецүүдэй эзэлбэгдэһэн портыо добтолго хэбэ. Бомбонуудай сэхэ тудалгаар дайсанай 2 тральщик, 3 торпетнэ катер шэнгээгдэжэ, һомо хэрэгсэлтэй нэгэ склад тэһэлэгдэһэн байна.

* * *

Воронежой оршондо манай сэрэгүүд добтолгото байлдаануudые хээ. Н-скэ частиин боецуud танкнуudаар дэмжэгдэжэ, нэгэ һуурин газарые атаковалаа, хатуу шанга байлдаа хэһэнэйнгээ һүүлээр тэрэ һуурин газарһаа гитлеровецуudые наманан гаргаа. 9 ехэ буу, 14 пулемет, 2 радиостанци буляан абажа, дайсанай 3 батальон шахуу ябган сэрэгые үгы хээ. Ондоо нэгэ участок дээрэ манай нэгэ частьнуud дайшалхы ябуулганууdайнгаа хоер үдэр соо дайсанай буудалгын 100 гаран үүр ба нэгэ полк шахуу ябган сэрэгые үгы хэһэн байгаа. Манай боецуud 18 ехэ буу, 41 пулемет, бусад буу зэбсэг буляан абаба. Плендэ абтаһан хүнүud бии.

* * *

Баруун фронтын нэгэ участок дээрэ немецкэ ябган сэрэгүүд танкнуudта халхалагдажа манай подразделениие атаковалаа. Немецүүд үсэд шанга эсэргүүсэлтэ үзэһэн дээрэһээн үлдэрэй тэн багаар байлдаанда үшөө 2 полк ябган сэрэг, 40 танк оруулжа, манай частьнуudые нэгэ бага түрилһэн байгаа. Манай боецуudэй контрсохилтоор гитлеровецуudэй дабшалта тогтоогдожо, һүүлээрынь гэдэргээ хаягдаа. Манайхинай байдал заһарбэ. Байлдаанай үедэ 22 танк, 1.200 шахуу немецкэ солдат ба офицер үгы хэгдэв.

* * *

Смоленскэ партизануudай отрядуud немецко-фашистска эзэмдэгшэдэй коумөөс зөөхэ замыень амжалтайгаар һандаргана. Сентябриин эхиндэ партизануud поездын ябажа ябатар түмэр харгын полотное тэһэлөө. Нэгэ паровоз ба 10 вагон хяа бала буугаа. Вагонуudай хэлтэрхэйдэ дарагдажа ба сохигдожо, 150 гаран гитлеровецүүд үхэһэн байна.

* * *

Сентябриин эхиндэ Схагеи городой оршондо (Голланди) буу зэбсэгтэй булэг голландецуud немецкэ аэродромо добтолбо. Голландска патриодуud тэрэ аэродромой һахюулнуудтай айхабтар шангаар тулалдажа, 16 гитлеровецые алаад, 6 самолет ба горючитай склад галдаһан байна.

Сентябриин 18-ай үлөөнэй мэдээсэл

Сентябриин 17-ой һуниин туршада манай сэрэгүүд **Сталинградай** баруун-хойто захада ба **Моздогой** оршондо дайсантай байлдаануudые хэбэ. Бусад фронтнуud дээрэ шухала хубилалта болоогүй.

* * *

Сталинградай баруун-хойто захада манай сэрэгүүд дайсанай танк ба ябган сэрэгэй атакануudые сухариса сохиһон байгаа. Нүхэр Толбухинай командалдаг частиин артиллеристнуud 12 немецкэ танк ба 2 рото хүртэр гитлеровецуudые үгы хээ. Нүгөө нэгэ участок дээрэ дайсанай 2 батальон ябган сэрэгүүд городой нэгэ үйлсэ уруу сүмэрэн оробо. Манай боецуud пулемет ба автомадуудай бөөгнэрүүлэгдэһэн буудалгаар немецүүдые үгтаһан байна. Тиин гар тулалдаанай болоходо гитлеровецуud 500 хүртэр солдат ба офицерэй алуулжа ба шархатуулжа гээгээд бута сохигдоһон ба гэдэргээ сухариһан байха юм.

Манай летчигуud агаарай байлдаануудта 19 немецкэ самолет унагаагаа.

* * *

Моздогой оршондо һуни манай частьнуud дайсаниие атаковалжа 4 танк ба рото хүртэр немецкэ ябган сэрэгые үгы хээ. Тус байлдаанда ахалагша сержант нүхэр Аварин шэн эориг ба баатаршалга гаргаа. Тэрэ болбол немецкэ пулеметчиго мүлхин опожо, тэрэниие үгы хээд трофейнэ пулеметоор буудажа 30 хүртэр гитлеровецуudые хюдаһан байна. Танкист нүхэр Брехов дайсанай танк буудаха 5 ехэ буу үгы хэбэ.

Новороссийскһаа зүүн-урдуур нүхэр Сидоровэй подразделениин морягуud дайшалхы ябуулганууdай хоер үдэр соо 3 немецкэ танк, танк буудаха үхэр буу үгы хэһэн ба рото хүртэр гитлеровецуudые хюдаһан байна.

* * *

Карельскэ фронтын нэгэ участок дээрэ лейтенантнуud Кузнецов ба Коновалов гэгшэдэй команда доро ябаһан боецуud дайсанай позициинуudые атаковалаа. Дээрээ ортоһон сагаанфиннуud ехэ буу ба һомо хэрэгсэлээ хаян гэдэргээ тонилоо. Удангүй дайсан болбол хэдэн контратака хэжэ, тэдэниие эньнь манай боецуud сухариса сохиһон байгаа. Байлдаанай үедэ дайсанай 2 рото хүртэр солдадуud хюдагдаһан, артиллерийскэ батарей ба 4 станково пулемет үгы хэгдэһэн байна. Буляан абтаһан трофейнуud гэбэл: танк буудаха ехэ буу, 10 пулемет, 2 радиостанци, винтовко ба гранатануud болоно.

* * *

Украинада, немецүүдэй эзэмдэһэн нэгэ районо, гитлеровецүүд база байгуулһан юм. Тэдэнэр тарялаадаа буляан абаһан талха тарялагаа тэрэ базадаа суглуулһан байна. Нүхэр К. гэгшын партизанска отряд складай харуулла добтолго хэжэ, 27 немецкэ солдат ба 2 офицерые үгы хэбэ. Партизануud тэрэ тарялаанайнь ехэнхи хубиие тарялшалта хубаажа үгөө. Немецкэ карательна экспедициин дутэлжэ ябаһан тухэйда тагнуулһаа мэдэжэ абаад, советскэ патриолуud үлэгшэ ороһо уруунь керосин адхаад складуудыень галдажархео.

* * *

26-дахи румынска полкын 7-дохи ротын Сталинград шадар плендэ абтаһан солдат Ион Димитру гэгшэ ингэжэ хөөрэнэ: «Немецүүд манай полкые 9 дахин атакада наманан оруулаа һэн. Бидэнэр угаа ехэ гээлтэдэ ороһон ба 9-дэхи атакадаа ороходомнай ородой миномедуud алаан буудаа бэлэй. Минэнэуud щууяжа ябадаг һэн. Оршон тойрон хуу шатаһоо. Бидэнэр тэсэнгүйтөөр мэгдэл һандалда орожо гүйлдөө һэмди. Манай ара талада байһан немецкэ танк ба пулеметуud зугадажа ябаһан румынуudые буудажа захалаа. Би блиндаж уруу ороод, тэндээ удэшэ болтор хэбтээ һэм. Һуниндөө би тэндэһээ гараад өөрынгөө ротые бэдэржэ ошоо һэм. Тэд, ородой тагнуулда баригдажа плендэ абтаһан байгааб».

* * *

293-дахи немецкэ ябган сэрэгэй дивизиин 510-дахи полкһоо плендэ ороһон солдат Роман Г. гэгшэ плендэ абтаһан советскэ хүнүүдтэ немецкэ засагуудай зэрлигээр хандаһан тухай ингэжэ хөөрэнэ: «1942 оной августын 22-то би Орша станци дээрэ байгаа һэм. Плендэ абтаһан ород хүнүүдые тээһэн товарна вагонуud тэндэ байгаа бэлэй. Пленнэ хүнүүдые абаашажа ябаһан немецкэ солдадуud хадаа ородуud 6-дахи сүүдхэеэ эдихэ юумэ юушье абалгүй гэжэ мэдүүлээ һэн. Үлэсхэлэнһөө боложо үхэһэн улаанармеецуudэй хуугнуudые вагонуud сооһоо хаяжа байхыень би оройхон хараһан байгааб. Вагон соо үлэһэн пленнэ хүнүүд тэндэ ябаһан хүнүүтһээ заахаанаршьс һаа уһа эрихэдэнь харуулнуудынь хэнниешье дутэ эльгээгээгүй. 293-дахи ябган сэрэгэй дивизиин командир генерал Фюрст гэгшын приказые бэ мэдэнэб. Плендэ абтаһан бүхы ород хүнүүдые уриншалан хубсаһа хунарыень тайлажа ябаад буудан алаха гэжэ тус приказ соонь бэшэгдэнхэй».

* * *

Французска патриодуud Канэ станцида дүтэхэнэ немецкэ сэрэгэй эшелониие замһаань халяан унгааһан байна. Булонидо түмэр замай станциин түхеэрэлтэ жагсаалһаа таргагдаһан ба поездуудай ябалга үнихэн сагай турша соо һаатаһан байха юм.

ЦИРК, ТЕАТР, КИНО

★ ★

МОНГОЛОЙ ЦИРКЫН ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улан-Удэдэ айлшалан байгаа Монголой Гүрэнэй цирк мүнөө хоёрдохи программаяа харуулжа байна.

Мүн эндэ, түрүүшынхидээл адли **Ирина, Цырен-Дулма, Цырен-Долгар, Цынде-Аюшин, Томбак** басагадай уран һайхан ба уян зулгы наадан бүри ехээр һайшаагдаба. Үндэр дээрэ гэшхүүр шатаар гүйлдэн гаража айхабтар орёо наадануудые имагта ехэ мэргэн шадабаритайгаар үйлдэхэдэнь циркдэ суглараагшад сэдьхэлэй шэмэг болгоно. Мүн эндэ артист **Радна-Базарай** уран-һайхан оюун бэлиг олоной нюдые дахин баярлуулба. Гадна, һургагдаһан морид ба нохойнуud өөһэдынгөө „эрдэмые" шадабаритай хүтэлбэриилэгшэдэйнгөө ваабаряар харуулна.

Эдэ бүхые хараад байхада энэ залуухан аад, оюун бэлиг түгэлдэр циркын коллектив тон олон ондоо наадануудые тон дээдэ мэргэжэлтэйгээр харуулжа шадаха байһадиинь элирхэй болоно.

„ФРОНТЫОО ЯБАҺАН СОЛДАТ"

Валентин Катаевай зохёоһон иимэ нэрэтэй пьесые Бурят-Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто театр үсэгдэр харуулжа эхилбэ.

Энэ пьесэ болбол 1918 ондо немецкэ эзэмдэгшэдэй зүгһөө залуу советскэ оронине добтолон ороһон үедэ Ородой хүдэлмэришөн ба тарялашанай эхэ ороноо хамгаалан бодоходоо гаргаһан айхабтар ехэ эрэлхэг зориг, онсо ехэ геройэмые уран һайханаар ба удха түгэлдэрөөр зураглан харуулһан байха юм. Мүнөө немецко - фашистска эзэмдэгшэдтэ эсэргүү Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуулхэ дайнай үдэрнүүдтэ энэ пьесын удхашанар бүркишье һаа бууараагүй.

Тус пьесын герой Семен **Коткогой** ролние БМАССР-эй габьяата артист **Владимир Халматов** айхабтар һайнаар ба уран шадабари түгэлдэрөөр наадажа олоной баясхалан абаба. Декорациниень **А. З. Аредаков** зохёогоо. Пьесые тус театрай главна режиссер **А. В. Мироньский** табиһан байна.

„ПРОГРЕСС" ГЭЖЭ КИНО-ТЕАТРТА

Эндэ сентябриин эхээр „Александр Пархоменко" гэжэ дуугардаг уран һайхан кино гараад, мүнөө һуларшагүй һонирхолтойгоор ябажа байна.

Энэ болбол гражданска дайнай гал дүлэн соогуур түрэн гараһан ба энэ дайнай эрэлхэг герой **Александр Пархоменкын** шэн габьяата ба хэзээдэ мүнхэ баатаршалганууdые экрана дээрэ эли тодоор харуулһан байха юм.

Хилын саанаһаа

Энэдхэгэй хуули гаргалгын центральна суглаанай сесси нээгдэбэ

ДЕЛИ, сентябриин 16. (ТАСС). Хуули гаргалгын центральна суглаанай сесси сентябриин 14-дэ Делидэ нээгдэбэ. Тус сессидэ суглаанай 75 шахуу членүүд хабаадалсана.

Хэлэн зуун студентнүүд сессиин боложо байһан байшанда ороохүүдэндэ демонстраци хэбэ. Студентнүүд хадаа заседанида ороохёо ябаһан суглаанай членүүдэй харгыень хаахые һэдэһэн байна. Демонстрантнуudай дунда һаа нимэ хашхаралдаанууд дуулдана: «Суглаанда бойкот хэсы!». Тэндэ ерэһэн полиси болбол демонстрацида хабаалаһан хэдэн студентнүудые арестовалаа

* * *

Энэдхэгтэхи хуули гаргалгын засаг болбол хуули гаргалгын центральна суглаан ба гүрэнэй совет гэжэ хоёр палатаһаа бүридэһэн хуули гаргалгын органоор бэелүүлэгдэнэ. Хуули гаргалгын центральна суглаан болбол 3 жэлэй болзортойгоор һунгагдадаг ба 141 членһээ бүридэһэн байна. Тэрэ членүүдэйнь 102-ынь һунгагдадаг ба 39-ниинь томилогдодог байха юм. Гүрэнэй совет болбол 5 жэлэй болзортойгоор һунгагдадаг ба 58 членһээ бүридэһэн байдаг. Тэдэ членүүдэйнь 32-ынь һунгагдадаг ба 26-ниинь томилогдодог байха юм.

Энэдхэгтэхи гүйсэдхэхэ засаг болбол правительстваар — вице-короливин дэргэдэхи гүйсэдхэхэ соведээр бэелүүлэгдэнэ. Гүйсэдхэхэ соведые толгойлон вице-король байдаг юм. Тэрэнь Энэдхэгэй хуули гаргалгын суглаанай бүхы тогтоолые болоулха ба һэлгэхэ эрхэтэй байдаг.

Рур ба Висбаденде англійска бомбардировщигуудай хэһэн добтолгонууд

ЛОНДОН, сентябриин 17. (ТАСС). Англійска авиациин министерствын мэдээсэхэнь хадаа сентябриин 16-ай һуни англійска бомбардировщинуудай томо соединениинүүд Руртахи объектнуудые атаковалаа. Олонтоото түймэрнүүд болоһон байна. Үсэгэлдэр хараатхы болохотой адли хүнгэн бомбардировщигуud Висбаденэй оршондохи ажаүйлэдбэриин объектнуудтэ добтолбо. Эдэ ябуулганууdаа 39 бомбардировщик бусажа ерэгүй.

Мадагаскарай засагууд дайнай ябуулганууdые болюулна

ЖЕНЕВА, сентябриин 17. (ТАСС). Гавас-ОФИ агентствын дамжуулһанай һоор, Мадагаскарай генерал-губернатор Аннэ гэгшэ дайнай ябуулганууdые болюулха дурадхалтайгаар Тананаривадахи (арэлай столица) радиостанцыар дамжуулан англичанинуудта хандаба. Аннэ болбол хэлсээ хэхын зорилгоор өөрынгөө түлөөлэгшедые англійска командованида эльгээһэн байна.

США-дахи ургаса

ВАШИНГТОН, сентябриин 17. (ТАСС). Газартаряалангай министерствын мэдээнэй һоор, мүнөө жэлдэ США-да 1937 оной рекордно үргасаһаа 13 процентээр үлүү ургаса хуряагдаха байна.

Бии байһан мэдээнүүдэй ёһоор, мүнөө жэлдэ тоһолиг продуктнуudые үйлэдбэрилгэ болох дээрээ 153 миллион тонно болохо байна. Энэнь 1920 оной рекордһоо 8 миллион шахуу тоннoор үлүү ехэ байха юм.

Испанидахи антигерманска һанал бодолнууд

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 16. (ТАСС). Испаниһаа һаяхан Мексика ерэһэн хүнүүдэй мэдээсэлнүүд Мексикада гаргагдадаг испанска республиканецуудай бюллетень соо тунхаглагдаа. Тус мэдээнүүдэй ёһоор, Испаниин олонхи арад зон хадаа дайнда Испаниин ороһондо эсэргүү байһанаа мэдүүлнэ. Антигерманска һанал бодолнууд ургажа байна. Һүүлэй һарануудта бүхы Испанида саботаж хэхэ ябадалай олон болоһон тухай тэмдэглэгдэнэ.

Астурида партизануud угаа ехэ эдибхи гаргана. Бүхы Испанида Франко ба фашистска Фалангиа эсэргүү нюуса политическэ организацинуud ба нюуса газетэнүүдэй ажал-ябуулгын шангадаһан тухай тэмдэглэгдэнэ. Советско-германска фронт дээрэ шархатаад ерэһэн олон тоото «легионернүүд» болбол СССР-тэ эсэргүү фронтдо испанецуудые эльгээхэ ябадалда эсэргүүсэн мэдүүлнэд. Тэндэ «ёһото тама» гэжэ тэдэнэр мэдүүлнэ. Франко болбол мэргэжэлтэ хүдэлмэришэдые Германи уруу эльгээжэ үргэлжэлһөөр. Немецүүд Испаниие үшөө ехээр гаргаа абажа байна.

Англи—Германиин хоорондохи агаарай дайн

ЛОНДОН, сентябриин 17. (ТАСС). Сентябриин 16-ай һуни англійска бомбардировщигуud Германида добтолоо гэжэ Рейтер агентство дамжуулна.

Мүн тэрэ һуни дайсанай үсөөхэн тоото самолетуud зүүн Англи дээгүүр гаража ерэһэн байгаа. Эдэнэр нэгэ городой оршондо ойрохон зуурадашье һаа шанга добтолго хээ.

Номгон далай дээрэхи дайн

НЬЮ-ЙОРК, сентябриин 16. (ТАСС). Хуулита ёһоор мэдээсэгдэхэнь хадаа японтоной сэрэгүүд болбол японтоной ба американска сэрэгүүдэй хоорондо хатуу шанга байлдаануудай дэлгэржэ байһан Гвадалканар арал дээрэ буужа шадаба. Японтон болбол арал дээрэхи аэродромые буляан абахые һэдэнэ. Японтоной сэрэгүүдэй буулгаһан Гвадалканарай хойто бэ баруун-хойто оршондо англійска самолетуud хүсэтэ добтолгонууdые хэһэн байна.

Хяюусалгата редакторай орологшо
Ц. ГАЛСАНОВ.

Бурят-Монголой Гүрэнэй Ленинэй орденто
ХҮГЖЭМТЭ-ДРАМЫН ТЕАТР

сентябриин 20-до — *В. КАТАЕВАЙ зохёоһон*

ФРОНТЫОО ЯБАҺАН СОЛДАТ

гэжэ, 6 картинатай хүгжэмтэ зүжэг табихань.
Постановконь главна режиссер А. В. МИРОНСКЫН.
Уранзураша А. З. АРЕДАКОВ.
Зүжэг 8 час 30 мин. эхилхэ.
Үдэрэй 2 часаа үдэшын 9 час болтор касса нээгдэнэ.

АЖАХЫН ЭДИБХИТЭН, АРБИЛАЛТА АЛМАЛТЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭГТЫ

Манай ороной арадай ажахы сэрэгэй гуримаар шэнэдхэн табигдаа. Индустри болбол сэрэгэй замда оруулагдаа. Зүүн зүг тээшэ нүүлгэгдэһэн ажаүйлэдбэри хадаа шэнэ газар дээрэ һэргээн бодхоогдоод байхаһаа гадна, сэрэгэй ажаүйлэдбэриин тон шухала ба томошог заводуud урданайхида ороходоо жэшээгүй ехэ продукци үгэнэ.

Гэбэшье, дайн болбол арадай ажахые саашадаа хүтжөөхые эринэ. Хуушан предприятинуud үргэдхэгдажэ байна, шэнэ заводуud түргэн темпээр баригдажа байна. Продукци гаргалгые ехэ болгоходоо бидэнэр гансал шэнэ заводуудые барижа түйлаха бэшэ, харин сталинска табан жэлнүүдэй үедэ байгуулагдаһан аад, мүнөө хүдэлжэ байһан ажаүйлэдбэриин ашарадые тон ехэ хүсэтэйгөөр хэрэглэхэ ёһотойбди. Дэйн болбол ажаүйлэдбэриин доторой ресурсые хүсэдөөр гулидхахые, техникые тон өхөөр хэрэглэхые, мүнөө бии байһан түхеэрэлгэ, түүхэй эдлэл ба түлишэлэ гамтайгаар арбилжа хандахые эринэ.

Энэ талаар манай үйлэдбэри ба ажахын эдибхитэн ехэшэт түргэ дүүргэхэ ёһотой. Завод бүхэнэй, цех бүхэнэй резерв ба арга шадальыень элирүүлэн олохо хэрэгтэ тэдэнэр туһална. Доодо шатын хүдэлмэрилэгшэд, инженернүүд, мастернуud стахановецуud болбол эдэ бүхы резервнүүдые хайшан гэед һайнаар хэрэглэхэ тухай саг үргэлжэ дурадхаг оруулжа шадаха юм.

Манай парти ба нүхэр Сталин болбол эдибхитэнэй дүй дүршэлые хэрэглэжэ шадаха, ажахын хүдэлмэридэ бии байһан дутуу дунда зүйлнүүдые шүүмжэлхэ, алдуу эндүүнүүдые наргахагүй ба тэдэниие заһахын тулада шүүмжэлэлые хүндэлэн хүлээжэ абаха шадабаритай байгты гэжэ ажахын командирнуud ба партийна хүтэлбэрилэгшэдые хододоо һургадаг байһэн ба һурпажашье байна. Энэ хадаа мүнөө илангаяа шухала удхатай болоо. Эдибхитэдэй хүдэлмэриин дүй дүршэл болбол фронтдо улам ехээр туһалхын тулада манай бүхы ресурснуudые элсүүлхэ хэрэгтэ зорюулха ёһотой.

Эдибхитэнэй дунда ябуулха хүдэлмэриин һуладаад байһан тухайда анхаралаа хандуулха зуураа, XVIII партийна конференци дээрэ нүхэр **Г. М. Маленков** ингэжэ хэлээ һэн:

«Энэ хадаа манай зарим хүтэлбэрилэгшэдэй ехээр мэдээшэрхэдэг дээрэһээ болоно гээшэ.

Тиимэ хүтэлбэрилэгшэд хадаа бидэнэр бүхы юумэ мэдэхэбди гэжэ бөөө тоолоод, эдибхитэдтэй зүбшэн хэлсэхэ, доодо шатын хүдэлмэрилэгшэдэй, инженернүүд, техникүүд, стахановецуудай дүй дүршэлые хараадаа абаха гэжэ ороолодогүй байна.

Тиимэ хүтэлбэрилэгшэд хадаа критикэ ба самокритикэ дэлгэрүүлхэ ябадалһаа айна гээшэ».

Дайн сэрэгэй үедэ эдибхитэнэй дунда ябуулха хүдэлмэри олоншог нютагуулта бүри һула болошоо. Зарим ажахын ба партийна хүдэлмэрилэгшэд «мүнөө самокритикэ хэжэ байха саг бэшэ», гэжэ ойлгоно хэбэртэй. Энэ хадаа тон ехэ эндүүрэл мүн. Дайнай үедэ парти болбол дутуу дунда зүйлнүудые нябашье тэсэжэ болохогүй гэжэ эринэ. Парти болбол дайнай үедэ дутуу зүйлнүудые элирүүлхэ ябадалһаа айнагүй, харин критикэ ба самокритикэ гээшэ дутуу дундаяа заһажа ураншаа сабшахын шалгагдамал большевистскэ зэбсэг гэжэ тоолоно. Самокритикэ гээшэ манай хүсэнэй шэнжэ тэмдэг мүн. Самокритикһээ айһанай хэрэгтүй. Тэрэ хадаа ажаүйлэдбэридэ улам ехэ амжалтануudые түйлаха ёһотой!

XVIII партийна конференци болбол үйлэдбэри ба ажахын эдибхитэдэй шухала удхые дахин һэргээхые эриһэн байгаа. Тус конференциин энэ шийдхэбэри хадаа мүнөө дайнай үедэшье дүүрэн хүсэтэй байна.

Һаяхан Н-скэ авиационно завод дээрэ болоһон үйлэдбэри-ажахын эдибхитэнэй зүблөөн тухай мүнөөдэр бэшэһэн байнабди. Энэ хадаа тон түрүү предприятинуудай нэгэниинь болоно. Августа һара соо энэ завод түсэбөө гадуур самолетуудые үгэбэ. Сентябриин түрүүшын хахад һара соо мүн лэ ийнаар хүдэлмэрилнэ. Тоёд үйлаһан амжалта дээрэ тогтошонгүйгөөр, харин фронтдо улам ехэ туһламжа үзүүлхын зорилгоор заводой ажахын ба партийна хүтэлбэрилэгшэд болбол эдибхитэдые суглуулжа, тэдэнтэй зүбшэн хөөрэлдэхэ, өөһэдтөө бии байһан дутуу зүйлнүудые зорилгойгоор элирүүлхэ, самолет бүтээлгые ехэ болгохын тулада бүхы коллективэйнгээ дүй дүршэлые хэрэглэхэ шухала гэжэ тоолоһон байгаа.

Үйлэдбэри-ажахын эдибхитэдэй энэ зүблөөнэй тусгаар үнэтэй юумэнь юун байнаб гэхэдэ: тэндэ арбилалта ба алмалта хэхэ тухай айхабтар шухала асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Тиигээд энэ заводой коллектив арбилалта ба алмалта хэхэ тухай угаа ехэ арга боломмжотой байһанаа элирүүлэн оложо шадаа.

Манай орон болбол сэрэгэй ажаүйлэдбэридэ үгэхын тулада юутээшье гамнадагүй. Тэрэ хадаа тон үнэтэй түүхэй эдлэлнүүдээр хангагдана. Тиимэ болохолоороо угаа өөхөөр алмалта арбилалта хэхэ ёһотой гээшэ. Энээн тухай Н-скэ авиазаводой коллектив үүсхэл гаргаба. Сэрэгэй үедэ айхабтар шухала хэрэгтэй металлнуud болохо—алюминий, гуулин, эрхим шанартай булад арбилха арга шалал бии байһан тухай тус эдибхитэдэй зүблөөн заажа үгэһэн байна. Гамтайгаар хүдэлмэрилхэ гээшэ Улаан Армидаа шэнэ шэнэ нэмэлтэ самоледуудые үгэхэ ябадал болоно гэжэ тэрэ завод дээрэ лозунг табигдаа.

Зүб лэ даа, нүхэдүүд!

Хоёр гурбан тонно алюминий арбилаа хадаа манай авиацида үшөө нэгэ самолет нэмэжэ үгтэхэ.

Нэгэ тонно түлишэ арбилаа хадаа 1.000 минэ бүтээхэ байнабди. Һомо хэрэгсэл бүтээдэг нэгэ завод дээрэ 1 процент металл арбилаа хадаа үхэр буугай 165 мянган һомо бүтээхэ байна.

Металлургида кокс арбилаа хадаа танкда хэрэгтэй хэдэн мянган тонно металл бии болгохо.

Транспорт дээрэ шулуу нүүрһэ арбилаа хадаа хэдэн зуугаад эшэлон фронтдо абаашажа үгахэ болоно.

Энэ ажахын үйлэдбэриин эдибхитэдэй зүблөөн дээрэ металл, бензин, электроэнерги гамнаха арбилха ба технологиие һайжаруулха хэдэн олон арганууdые заажа үгэһэн байха юм. Мүн бага бэшэ алдуу эндүүнүүдые элирүүлэн олоһон байгаа. Тиин ажтив дээрэһээ тарахадаа тэдэ нүхэд өөһэдынгөө хүсэнлэ бүри ехээр этитэнги болоһон байба.

Энэ заводой эдибхитэдэй суглаан болбол социалистическэ мүрысөөндэ хабаадагшад бүгдөөрөө үзөөд арбилалта алмалта хэхэ тушаа нэмэлтэ показательнуudые оруулха шухала гэжэ мэдүүлбэ. Октябриин урда тээхи мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай үүсхэл гаргаһан Владимир Ильичын нэрэмжэтэ заводой коллектив өөһэдынгөө уялганууd соо мүн лэ түлишэ, электроэнерги, тоһо арбилха тухай өхөөр анхаралаа хандуулба. Энэнь тон эүб. **Шанарайнгаа талаар һайн аад, шадаал һаа бага гаргаша хэжэ продукци бүтээдэг предприяти мүрысөөндэ эрхимлэгшэ гэжэ тоологдохо.**

Манай үйлэдбэриин ажахын эдибхитэдэй баяллг ехэ дүй дүршэлые хэрэглэхэ ябадал хадаа дайнай үедэ бүхы бэрхэшээлнүүдые дабажа гараха, алмалта ба арбилалта хэжэ бодото гурим байгуулха болон зэбүүн муухай дайсаниие хюдахын тулада Улаан Армидаа улам ехэ буу зэбсэг үгэхэ арга олгохонь лэбтай

(«Праздаһаа»).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина 26. Телефоны: отв. редактора—3-44; зам. редактора—3-44 (2 зв.); секретариата и отдела партийной жизни—3-23; отделов сельскохозяйственного и писем—7-55; отдела пром. и транспорта—5-07.

Н—3072

Типография государственного газетного издательства при СНК БМАССР.